

Vader Joost met Eelke (r) en Riemer (l) bij de kop van De Vier Gebroeders, die opnieuw wordt geklonken

En nu is het aan jou!

‘Ik deel mijn passie met mijn beide zoons’

Riemer (29) en broer Eelke (39) houden beiden een authentieke tjalk in de vaart. Vader Joost Halbertsma (69) kocht de tjalk *De Vier Gebroeders* toen hij twintig was. ‘Ik heb het geluk dat ik mijn passie kan delen met beide zoons.’

Tekst: **Klaas Smit** Portret: **Klaas Wiersma**

Joost Halbertsma: ‘In 1978 kocht ik *De Vier Gebroeders* van Ruurd Bootsma. Ruurd had de zwaar verwaarloosde tjalk flink opgeknaapt en gebruikte het schip in de chartervaart tot hij een groter exemplaar wilde. Ik kocht dus een goed schip en wilde erop gaan wonen, maar mijn ouders zeiden: “Zou je dat nou wel doen?” Ik deed het, maar die eerste winter raakte Nederland ingesneeuwd en ik ook. Later kwam ook Lisette aan boord en tot 1986 hebben we met zijn tweeën op de tjalk gewoond. Toen er een kind op komst was, paste een huis op de wal beter.’

Eelke Halbertsma: ‘Ik ben in 1987 geboren en ik weet niet beter dan dat *De Vier Gebroeders* er is. We gingen ermee op vakantie en zeilden er in de weekenden mee. Voor mij was dat heel gewoon. Ik herinner me dat ik samen met mijn zusje Hinke aan boord speelde en dat we de tochten vanuit Zoutkamp op het Wad best lang vonden duren. Op mijn veertiende ben ik me gaan bemoeien met het onderhoud, zoals zwaarden schuren en in de olie zetten. Op mijn zeventiende maakte ik voor het eerst zelfstandig met vrienden een zeiltocht met de tjalk. Die liep niet helemaal soepel. Op een gegeven moment lagen we vast met het schip op het Lauwersmeer en belde ik toch maar even met Joost om te vragen wat ik moest doen. Langzaam maar zeker heb ik het schip in de vingers gekregen.’

Riemer Halbertsma: ‘Ik ben tien jaar jonger dan Eelke en ook voor mij geldt dat *De Vier Gebroeders* er gewoon bij hoort. Ik vond het dan ook niet bijzonder dat we altijd met een tjalk op vakantie gingen.’

Joost: ‘We namen de kinderen vanaf het begin mee aan boord. Eelke was nog maar vijf weken toen we met het schip een enerverende reis naar Berlijn hebben gemaakt.’

Riemer: ‘Zo rond mijn twaalfde kreeg ik meer interesse voor het varen met deze schepen. Ik zou tijdens de Strontweek met Johannes Hobma de stronttrace meevaren vanuit Workum, maar dat paste qua aantal bemanningsleden niet. Cees Dekker van de *Bruinvisch* had nog wel een plekje en meevaren op dat authentieke schip maakte zo’n indruk op me... Ik begon me af te vragen waarom zaken aan boord vroeger zo waren geweest, ik wilde weten waar dingen voor dienden. Ik bekeek oude foto’s en vergeleek die met hoe het nu aan boord zit. Alles had een praktische reden en een functie. Logisch, want ze voeren de schepen met weinig bemanning. Vroeger wisten ze natuurlijk ook heel goed wat ze deden. Ik raakte in de ban van originaliteit.’

Joost: ‘Begin jaren tachtig van de vorige eeuw dacht men nog heel anders over deze schepen dan nu. Ik vond *De Vier Gebroeders* een mooi

en origineel schip en voelde me een volgende eigenaar die erop mocht passen. Ik deed wat nodig was om het schip goed te houden. Ik laste er een andere mastkoker op, verving het potdeksel, zette er een andere motor in en hield het schilderwerk bij. Later kregen deze zeilende vrachtschepen het stempel varend erfgoed en werd originaliteit een belangrijk aspect.’

Eelke: ‘In 2007 ging ik studeren in Leeuwarden en wilde ik wel het huis uit. Ik stelde voor om *De Vier Gebroeders* naar Leeuwarden te varen om erop te gaan wonen. Mijn ouders zeiden: “Zou je dat nou wel doen?” Er zat geen isolatie in het schip en geen douche. Het had weinig voorzieningen, maar ik wilde het en mijn ouders vonden het goed.’

Joost: ‘Lisette en ik zeiden: “Ga het maar doen, maar dan zorg je ook voor het onderhoud”. Eelke deed het werk en wij financierden dat.’

Eelke: ‘De verantwoordelijkheid voor het onderhoud van het schip zorgde ervoor dat ik een obsessie kreeg om het schip er perfect uit te laten zien. En perfectie betekende ook dat alles zo origineel mogelijk moest worden. Zo vond ik het nodig de binnenbetimmering uit het achteronder te slopen. Dat vond Joost eigenlijk wat te rigoureuus, maar hij heeft het wel laten gebeuren en nu ziet het achterschip er prachtig uit.’

'Ik prijs me gelukkig dat onze zonen gek zijn van historische schepen. Maar ze zijn veel preciezer in het restaureren dan ik'

Riemer: 'Aan boord van de *Bruinvisch* wist ik al dat ik ooit zelf een schip wilde hebben. Eelke woonde op *De Vier Gebroeders* en nam het schip in 2013 over, toen hij klaar was met zijn studie. Ik was toen pas zestien en veel te jong voor een eigen tjalk, maar op mijn twintigste overleed de eigenaar van de *Vrouw Tjitsche* (spreek uit: Tjitske) en dat schip wilde ik heel graag hebben. Ik dacht dat mijn ouders me zouden afremmen, maar ze stelden voor mee te gaan kijken naar die tjalk. Zij steunden me en in 2018 werd ik de eigenaar.'

Eelke en Riemer: 'Onze ouders hebben nooit hun best gedaan om ons te besmetten met het botenvirus. We kregen de vrijheid en ruimte om bezig te zijn met wat we zelf wilden. Schepen hebben ook onze interesse en toen dat duidelijk was, hebben ze ons gesteund en gestimuleerd. Ouders mogen erover dromen dat kinderen in hun voetsporen treden, maar ze mogen het niet verwachten. Gebeurt het wel, dan is dat een mooi cadeau voor ze.'

Joost: 'Van veel leeftijdsgenoten met een schip hoor ik dat hun kinderen best af en toe en keer willen meevaren, maar daar blijft het dan ook bij. Ik prijs me gelukkig dat onze zonen ook gek van historische schepen zijn. Ze zijn wel

veel preciezer in het restaureren dan ik. De mastkoker die ik op *De Vier Gebroeders* heb gelast, heeft Eelke alweer vervangen door een geklonken versie. En Riemer heeft op de *Vrouw Tjitsche* overal waar dat hoort klinknagels aangebracht. Zij hebben mij geleerd ook meer oog voor originaliteit te hebben en ik werk nu veel preciezer dan vroeger.'

Riemer: 'Cees Dekker heeft mij de ogen geopend en nu zijn we alledrie puristen geworden. *De Vrouw Tjitsche* breng ik terug in een zo origineel mogelijke staat. Mijn achteronder is klaar en net zo mooi en origineel als dat van *De Vier Gebroeders*. Alles op het schip moet weer worden zoals vroeger, ook de ankerlier op het voordek. Die vervang ik door de braadspil die er ooit op zat: origineler en minstens zo functioneel. Wanneer het schip helemaal af is, wil ik erop gaan wonen.'

Eelke: 'Wij zijn niet gepusht en we hebben Joost ook niet gedwongen preciezer te worden. We juttten elkaar op. We vragen Joost altijd nog of hij kan meehelpen. Niet om hem te plezieren, maar omdat we dat echt leuk vinden.'

Joost: 'Ik vind het prachtig dat we met zijn

drieën zo met die schepen bezig zijn. Wanneer ik bijvoorbeeld niet in de buurt ben, dan krijg ik soms een FaceTime-oproep en moet ik op afstand even meekijken bij een probleem en erover meedenken.'

Eelke: 'FaceTimen doen Riemer en ik onderling ook. We speken elkaar eigenlijk elke dag wel. Ik zie hem daarom ook als mijn beste vriend.'

Riemer: 'Eelke en ik zorgen er daarnaast voor dat we elk jaar tijd vrijmaken om met zijn tweeën een week over het Wad te zeilen met *De Vier Gebroeders*. Ook al heb ik nu mijn eigen schip, *De Vier Gebroeders* blijft toch wel de familietjalk.'

Joost: 'Dat is zeker zo. We hebben met dat schip van alles meegemaakt. Ik denk nog steeds met heel veel plezier terug aan de vele Strontraces die we ermee hebben gevaren. Elke keer denk ik bij die Strontrace: "Waar ben ik aan begonnen en wanneer is het in hemelsnaam afgelopen". De jongens vragen me nog steeds mee om met hen deze uitputtingsslag te volbrengen. Vorig jaar was onze meest succesvolle editie: Eelke won de Brijlepel in de zware klasse.' 🍷